

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	313
ГОБЛИК В. В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	315
ГОБЛИК В. В. КОРДОН У СУЧАСНОМУ ТРАНСКОРДОННОМУ ПРОСТОРИ	317
ГОБЛИК В. В. КІБЕРПРОСТІР ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ	319
ГОЛОВАЧКО В.М. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ АДАПТАЦІЮ ДО УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ	321
ГУК В., МАКСИМЕНКО Д. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	324
ДАНКАНИЧ В. РОЗВИТОК ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	325
ДЕМЧЕНКО В. О., БРОДОВИЧ Ю. Р. БІОІНЖЕНЕРІЯ: ЯК ПОСІДНАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ – ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЕРИ МЕДИЦИНИ	328
ДЕМЧЕНКО В. О., ГАБОВДА О. В. БЕЗЛОПАТЕВІ ВІТРОГЕНЕРАТОРИ: ПРИНЦИП РОБОТИ, ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ	330
ДОВБАКА І.О., ГОЛОВАЧКО В.М. РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ	332
ДОВЖАНИН А.І. БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ	334
ZHYGUTS YURIJ, KURYTNIK IGOR PIOTR ASSESSMENT OF OPTIONS FOR RECYCLING PROCESS WASTE IN MECHANICAL ENGINEERING	336
ZHYGUTS YURIJ MAKSUTOVA OLENA FEATURES OF METALLOTHERMAL SYNTHESIS OF ALLOY 800 (UNS N08800)	338
ZHYGUTS YURIJ FILVAROCHNY SERGIY USE OF METAL-THERMAL SYNTHESIS TO CORRECT CASTING DEFECTS	339
ЗЕЛЕНЯК І.І., КОРОЛОВИЧ О.О. ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ	341
КАВАТСІЙ V.M., МАКСЮТОВА O.V., ПІТОВКА O.Yu. OPTICALLY ACTIVE COATING FOR PHOTONICS DEVICES	344
КАБАЦІЙ В.М., БОБКО А., БІЛЕЙ Н.В. СВІТЛОДІОДИ З КЕРУЮЧИМ ОПТИЧНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	346
КАШИН А.В. АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ТУРИСТИЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ БЕЗПЕКОВИХ РИЗИКІВ	348
КОЗАР Я.В., ГОЛОВАЧКО В.М. ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ	350
КОЗАРЬ О. П., ІВАНЬО К. В. ОКРЕМІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	353
КОЗАРЬ О.П., СТАНИНЕЦЬ Д.М. ХІМІЧНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ. ПРИНЦИП РОБОТИ ТА ПРАВИЛЬНА УТИЛІЗАЦІЯ	355
КОЗАРЬ О.П., САХАРНАЦЬКИЙ О.В. ПАРА СИЛ ЯК ОСНОВА ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ В ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМАХ: ТЕОРІЯ, ПРИКЛАДИ, ЗАСТОСУВАННЯ	357
КОЗИК І., ЧОРІЙ Л. СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СІВТІ: РЕАЛІЇ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ	359
ЛЕМАК В. КЛАСТЕРИ В ТУРИЗМІ: ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	361
ЛБА Н.С., ТУРЯНЧИК Ю.В. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ	

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Отже, технологічні інновації є не лише інструментом підвищення ефективності роздрібною торгівлі, а й чинником стратегічного розвитку, що забезпечує адаптацію до змін зовнішнього середовища, підвищення стійкості бізнесу та орієнтацію на споживача у цифрову епоху.

Література:

1. Окландер М. А. Маркетинг в торгівлі: навч. посіб. / М. А. Окландер. – Одеса: Астропринт, 2020. – 276 с.
2. Kotler P. Marketing 4.0: Moving from Traditional to Digital / Philip Kotler, Hermawan Kartajaya, Iwan Setiawan. – Wiley, 2017. – 208 p.
3. Дьяченко Л.І. Цифрова трансформація роздрібною торгівлі: тенденції та виклики // Економіка та держава. – 2022. – № 3. – С. 45–49.
4. Шевченко І.В. Інновації в ритейлі: глобальні тренди і українські реалії // Бізнес Інформ. – 2021. – № 9. – С. 52–58.

УДК 005.591.6-042.3:338.48:332.1(043.2)

ДАНКАНИЧ В.
аспірант 2 курсу,
спеціальності 051 «Економіка»,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Закарпатська область – це унікальний регіон України, що поєднує багаті природні ресурси, культурну спадщину, та сприятливі умови для розвитку туризму. Гірський туризм, зокрема, займає центральне місце в туристичній індустрії області. Завдяки мальовничим Карпатським горам, густим лісам, численним річкам і водоспадам, цей регіон є одним із найперспективніших для любителів активного відпочинку.

Переваги Закарпаття для розвитку гірського туризму:

1. Природні ресурси. Карпатські гори – це справжній рай для туристів. У регіоні розташовані найвищі вершини українських Карпат, зокрема Говерла (2061 м), Піп Іван (2028 м), Петрос (2020 м) та Близниця (1883 м). Крім того, Закарпаття славиться національними парками, такими як Ужанський національний природний парк та Карпатський біосферний заповідник, що входить до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

2. Кліматичні умови. Закарпаття має помірно континентальний клімат, що створює комфортні умови для туристів як у літній, так і в зимовий період. Взимку регіон приваблює любителів гірськолижного спорту, тоді як літо підходить для піших походів, велоподорожей і кемпінгу.

3. Культурна та етнічна різноманітність. Закарпаття – це багатонаціональний край, де переплелися українська, угорська, румунська, словацька та інші культури. Туристи можуть відвідати традиційні села, де збереглися стародавні ремесла, кулінарні традиції та архітектура.

Основні види гірського туризму в Закарпатті:

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

1. **Піший туризм.** Піший туризм є найбільш популярним видом відпочинку в Карпатах. Мережа туристичних маршрутів включає як легкі прогулянки, так і складні сходження на вершини. Найвідоміші маршрути:

- Похід на Говерлу через Заросляк.
- Маршрут через полонину Боржаву.
- Сходження на гору Піп Іван із відвідуванням обсерваторії “Білий слон”.

2. **Гірськолижний туризм.** Зимовий туризм зосереджений у популярних курортах, таких як Буковель, Драгобрат, Пилипець і Красія. Ці місця обладнані сучасними підйомниками, трасами різного рівня складності та комфортною інфраструктурою.

3. **Велотуризм.** Гірські велосипеди стають дедалі популярнішими серед туристів. Закарпаття пропонує безліч велосипедних маршрутів, які проходять через гірські хребти, ліси та села.

4. **Екстремальний туризм.** Для любителів адреналіну доступні рафтинг на річках Тиса та Боржава, польоти на парашланах і скелелазіння.

5. **Екотуризм.** Закарпаття ідеально підходить для екотуристів, які прагнуть гармонії з природою. Тут можна організувати кемпінги, досліджувати місцеву флору й фауну, а також знайомитися з етнічними традиціями.

Проблеми та виклики розвитку гірського туризму:

1. **Інфраструктура.** Хоча в області вже є ряд сучасних курортів, велика частина туристичних маршрутів залишається недооблаштованою. Необхідно покращити дороги, маркування маршрутів, доступ до об’єктів інфраструктури.

2. **Екологічні загрози.** Масовий туризм часто призводить до забруднення гірських територій. Важливо впроваджувати екологічно відповідальні практики, такі як роздільний збір сміття та обмеження будівництва в природоохоронних зонах.

3. **Брак кадрів.** У багатьох районах бракує професійних гідів, інструкторів та рятувальників, що може створювати загрози для туристів.

4. **Фінансування та підтримка.** Відсутність достатнього державного фінансування та інвестицій стримує розвиток туризму в регіоні.

Перспективи розвитку гірського туризму в Закарпатті:

1. **Розвиток туристичної інфраструктури.** Залучення інвестицій для будівництва нових готелів, баз відпочинку, облаштування маршрутів і створення сучасних інформаційних центрів.

2. **Екотуризм та сталий розвиток.** Розвиток екологічного туризму може забезпечити збереження природних ресурсів і залучити нову категорію туристів.

3. **Промоція регіону.** Активна участь у міжнародних туристичних виставках, створення сучасних рекламних кампаній і цифрових платформ для популяризації Закарпаття.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

4. **Навчання кадрів.** Підготовка професійних гідів, рятувальників і персоналу для роботи в туристичній сфері.

Висновок. Гірський туризм у Закарпатській області має величезний потенціал і може стати важливим драйвером економічного розвитку регіону. Завдяки унікальній природі, багатій культурі та сприятливому клімату, цей напрямок приваблює тисячі туристів щороку. Однак для реалізації цього потенціалу необхідно вирішити проблеми з інфраструктурою, екологією та фінансуванням. Інтеграція сучасних технологій, сталий розвиток і співпраця між державою та приватним сектором дозволять зробити Закарпаття одним із провідних туристичних регіонів Європи.

Література:

1. Гоблик В.В. Спільні транскордонні регіони України та ЄС: зовнішньоекономічний аспект: монографія. Львів, 2012. 305 с

2. Гоблик В.В. Формування транскордонних туристичних кластерів як пріоритетний напрям розвитку прикордонних регіонів України. Економічний форум. Луцьк, 2015. №3. С. 117-123.

3. Гоблик В.В., Щербан Т. Д., Добош С. Ю. Ресурсне забезпечення розвитку кластерів у рекреаційно-туристичному комплексі регіону. Економіка та суспільство : електронний науковий фаховий журнал. Мукачево, 2017. №9. С.759-762

4. Гоблик В.В. Теоретичні основи дослідження рекреаційно-туристичних кластерів. Єврорегіональне співробітництво України та його інтеграційний потенціал: Збірник наукових праць за матеріалами круглого столу експертів (м. Ужгород, 20 квітня 2012 р.). Ужгород, 2012. С. 81-101

5. Гоблик В.В., Щербан Т.Д. Кластери в транскордонному регіоні: досвід Європейського Союзу. Сучасна соціально-економічна система: парадигма, завдання і тенденції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 120-річчя Національного університету біоресурсів і природокористування України (27 квітня 2018 року). Ніжин, 2018. С.40-42

6. Гоблик В.В. Ліси як туристичний ресурс: проблеми збереження, примноження та раціональне використання / В.В. Гоблик, Т.Д. Щербан // *Международный научный журнал.* – 2016. – Вып. 6. – Т. 3. – С. 118–119 7.

7. Гоблик В. Туристично-рекреаційний ресурс Закарпаття як транскордонного співробітництва / *Регіональна стратегія України : зб. наук, праць за матеріал, міжнар. конф.* (м. Ужгород, 24-25 травня 2007 р.) 102 / відп. ред. І.В. Артьомов. Ужгород : Ліра, 2007

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>